

ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ
ԷԹԻԿԱՑԻ ԵՎ ՎԱՐՔԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Կանոնների նպատակը

1. Սույն ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ նպատակն է սահմանել էթիկական վարքագծի չափանիշներ, որոնց պետք է հետևեն ՏԻՄ-երը իրենց ամենօրյա պարտականությունների կատարման ընթացքում հանուն հանրության կողմից վստահության վերականգնման ու հաստատման:
2. Սույն ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ չպետք է դիտվի որպես առանձին փաստաթուղթ, այլ որպես քաղաքական գործելակերպի, ՏԻՄ-ի գործունեությունը կարգավորող վարչական ընթացակարգերի կամ ներքին կանոնակարգերի անբաժանելի մաս՝ շեշտելով ՏԻՄ գործունեության էթիկական կողմն ապահովելու կարևորությունը և այն դարձնելով կառավարման գործառույթ:
3. Սույն ԿԱՆՈՆՆԵՐՆ իրենից ներկայացնում է դրույթների հավաքածու, որում ներառված արժեքների նկատմամբ ՏԻՄ-ը հայտնում է իր հանձնառությունը

Հիմնավորումներ

1. Տեղական ինքնակառավարման համակարգի բարեփոխման համատեքստում ընդլայնվում է ՏԻ մարմինների (Ավագանի, համայնքի ղեկավար), համայնքային ծառայողների, հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնողների եւ համայնքային ենթակառուցվածքի աշխատակիցների գործունեության շրջանակը. հասարակությունն ավելի ու ավելի բարձր պահանջներ է ներկայացնում նրանց աշխատանքի որակի նկատմամբ:
2. Պետության կողմից իրականացվող ապակենտրոնացման քաղաքականության պայմաններում ՏԻՄ-երը ստանձնում են նոր լիազորություններ և գործառույթներ, որոնք անհրաժեշտ է իրականացնել սահմանափակ միջոցների առկայության պայմաններում՝ ապահովելով որոշումների կայացման մասնակցայնությունը, կիրառելով հանրային-մասնավոր համագործակցության տարբեր ձևաչափեր:
3. Հնարավոր չէ ապահովել քաղաքացիների իրական լայն մասնակցություն տեղական ինքնակառավարմանը առանց ՏԻՄ –երի նկատմամբ հանրային վստահության ամրապնդման, նրանց աշխատանքում պատասխանատվության, թափանցիկության և բարեվարքության ապահովման:
4. Սույն ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ բխում է ՏԻՄ համակարգը կարգավորող օրենսդրության (ՀՀ Սահմանադրության, Տեղական ինքնակառավարման եվրոպական խարտիա, ՏԻՄ մասին

օրենք, Համայնքային ծառայության մասին ՀՀ օրենք և այլն) ոգուց: Այդուհանդերձ, էթիկայի և վարքի ոլորտին առնչվող որոշ հարցեր կամ չեն կարգավորվում օրենքներով կամ առկա կարգավորումները լրացուցիչ մանրամասնության կարիք ունեն:

5. Մույն Կանոնների ընդունումով ձևավորվում է հակակակշիռ՝ տեղական մակարդակում լիազորությունների չարաշահման կամ կամայական կիրառման, անազնիվ վարքագծի, հայեցողական իրավունքի ի չարս գործադրման:
6. Մույն Կանոնները նպատակ ունեն նպաստելու Հայաստանում հակակոռուպցիոն միջոցառումների՝ տեղական մակարդակում իրականացմանը՝ առավելապես դիտարկելով ոչ միայն կոռուպցիայի առանձին դրսևորումներ, այլ որպես համակարգային արատ, որ պետք է կանխարգելել:

Կանոններ

1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ ավագանի, համայնքի ղեկավար, համայնքային ծառայող, հայեցողական պաշտոնյաներ (այսուհետև՝ ՏԻՄ ներկայացուցիչ) պետք է իրականացնեն իրենց գործառնությունները և լիազորությունները **բացառապես ի շահ հանրության** և ոչ թե առանձին անհատների, խմբերի, կամ անձնական շահի:
2. ՏԻՄ ներկայացուցիչն ընդունում է, որ **իր միակ գործառնությունը** իր գործատուին՝ **հանրությանը ծառայելն է**, և պարտավոր է շարունակաբար կատարելագործել իր գիտելիքներն ու մասնագիտական կարողությունները բարելավելու մատուցվող ծառայությունների որակը:
3. ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է դրսևորի **օրինակելի վարք**, գերծ մնա անպարկեշտ պահվածքից: Քաղաքացիների նկատմամբ մշտական բարյացակամ և կիրթ վերաբերմունքը անբաժանատելի են ՏԻՄ ներկայացուցչի կերպարից:
4. ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է **գերծ մնա աչառու վերաբերմունքից**, ինչը կարող է կասկածի տակ առնել ՏԻՄ անկողմնակալությունը և խաթարել ՏԻՄ-ի նկատմամբ քաղաքացիների վստահությունը:
5. ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է **գերծ մնա խտրական վարքագծից**, առաջնորդվի հավասարության, մարդու իրավունքների հարգման սկզբունքով:
6. Հարգելով տեղեկատվություն ստանալու քաղաքացիների իրավունքը, ապահովելով թափանցիկ և հաշվետու կերպով աշխատելու պահանջը **գերծ մնալ** ի պաշտոնե իրեն հասանելի **տեղեկատվության չթույլատրված բացահայտումից**, որը բխում է անձնական կամ որևէ խմբային շահից:
7. ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է **գերծ մնա շահերի բախումից**, երբ ՏԻՄ ներկայացուցչի սեփական շահը գերադասվում է մասնագիտական կամ հանրային շահից: Պաշտոնը ստանձնելիս կամ ընտրվելիս ՏԻՄ ներկայացուցիչը հայտարարագրում է իր շահերը:

8. Լիազորությունները վայր դնելու կամ պաշտոնից հրաժարվելու դեպքում ՏԻՄ ներկայացուցիչը չպետք է իր պաշտոնավարության ընթացքում ձեռք բերած տեղեկությունը կամ կապերը օգտագործի **և որ աշխատավայրում արտոնություններ** կամ առավելությունն ապահովելու նպատակով:
9. Այն դեպքում, երբ ՏԻՄ ընտրված ներկայացուցիչը քվեարկության դրված հարցի մեջ անձնական, նյութական, դրամական կամ այլ ուղղակի շահ ունի, ապա նա պետք է այդ մասին հայտնի ՏԻՄ-ին, **չպետք է մասնակցի** այդ հարցի վերաբերյալ **քվեարկությանը**՝ շահերի բախման դեպքից խուսափելու նպատակով:
10. ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է ուշադիր լինի **երկու կամ ավելի պաշտոն զբաղեցնելու հետ կապված սահմանափակումներին**: Մասնավորապես, չի կարող ունենալ գործառույթներ, որոնք ենթադրում են վերահսկողություն մեկը մյուսի նկատմամբ:
11. Որոշումներ կայացնելիս ՏԻՄ ներկայացուցիչը պետք է առաջնորդվի ոչ միայն օրենքի տառով, այլև օրենքի ընդհանուր գաղափարով՝ ոգով: Այս առումով յուրաքանչյուր որոշում կայացնելիս պետք է հաշվի առնի իր որոշման էթիկական կողմը, օրինակ՝ որոշումը կարո՞ղ է վնասել որևէ մեկին կամ խմբին, տվյալ հարցը տնտեսապես նպատակահարմա՞ր է, արդյո՞ք որոշումը հիմնված է լիարժեք տեղեկատվության հիման վրա, որոշման ո՞ր տարբերակն է, որ հաշվի է առնում բոլոր ներգրավված կողմերի շահերը, ո՞ր տարբերակն է որ ներքին բավարարվածություն կարող է բերել:

Կիրարկումը

1. Սույն Կանոնները հանդիսանում է ուղեցույց և կարող է լրամշակվել կամ տեղայնացվել ՏԻՄ-ի կողմից, որից հետո այն ընդունվում է ավագանու նիստում:
2. ՏԻՄ ներկայացուցիչը ընտրվելով կամ ստանձնելով պաշտոնը ծանոթանում է սույն Կանոններին և ստորագրում համապատասխան ձևաթուղթը, որը կցվում է անձնական գործին:
3. ՏԻՄ-ը ձևավորում է էթիկայի հանձնաժողով բաղկացած ՏԻՄ պաշտոնյաներից և համայնքի հեղինակությունն վայելող քաղաքացիներից, որը վերահսկում է Կանոնների կատարումը, դիտարկում է Կանոնների խախտման վերաբերյալ հաղորդումներ և դեպքեր, Ի գիտություն ընդունում ՏԻՄ ներկայացուցչի շահերի բախման հետ առնչվող հայտարարագրերը, սահմանում և կիրառում է Կանոնների խախտման դեպքում կիրառվող պատժամիջոցներ:
4. Կանոնները հրապարակային են և հասանելի հանության համար: